॥ तैत्तिरीय संहिता॥

॥अष्टमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां प्रथमकाण्डे अष्टमः प्रश्नः॥

अनुंमत्यै पुरोडाशंमृष्टाकंपालं निर्वपित धेनुर्दक्षिणा ये प्रत्यश्चः शम्यांया अवशीयंन्ते तन्नैर्ऋतमेकंकपालं कृष्णं वासंः कृष्णतूंषं दक्षिणा वीहि स्वाहाऽऽहुंतिं जुषाण एष तें निर्ऋते भागो भूतें ह्विष्मत्यिस मुश्चेमम॰हंसः स्वाहा नमो य इदं चुकारांऽऽदित्यं चुरुं निर्वपित वरो दक्षिणाऽ-ऽग्नावैष्णवमेकांदशकपालं वामनो वही दक्षिणाऽग्नीषोमीय-॥१॥

मेकांदशकपाल् हर्रण्यं दक्षिणेन्द्रमेकांदशकपालमृष्मो वही दक्षिणाऽऽग्नेयमृष्टाकपालमैन्द्रं दध्यृष्मो वही दक्षिणेन्द्राग्नं द्वादेशकपालं वैश्वदेवं चुरुं प्रथमुजो वृथ्सो दक्षिणा सौम्य इयांमाकं चुरुं वासो दक्षिणा सरस्वत्यै चुरु सरस्वते चुरुं मिथुनौ गावौ दक्षिणा॥२॥

अग्रीषोमीयं चतुंस्त्रि १शच॥

[१]

आग्नेयमृष्टाकंपालं निर्वपति सौम्यं चुरुः सांवित्रं द्वादंशकपालः सारस्वतं चुरुं पौष्णं चुरुं मारुतः सप्तकंपालं वैश्वदेवीमामिक्षां द्यावापृथिव्यंमेकंकपालम्॥३॥

आग्नेयम्ष्टादंश॥——[२]

पुन्द्राग्नमेकांदशकपालं मारुतीमामिक्षां वारुणीमामिक्षां कायमेकेकपालं प्रघास्यान् हवामहे मुरुतां यज्ञवांहसः कर्म्भेणं स्जोषंसः॥ मो षू णं इन्द्र पृथ्सु देवास्तुं स्म ते शुष्मित्रवया। मही ह्यस्य मीढुषो यव्या। ह्विष्मंतो मुरुतो वन्दंते गीः॥ यद् ग्रामे यदर्णये यथ्सभायां यदिन्द्रिये। यच्छूद्रे यद्र्यं एनंश्चकृमा वयम्। यदेकस्याधि धर्मणि तस्यांवयजनमिस् स्वाहां॥ अऋन् कर्म कर्मकृतः सह वाचा मंयोभुवा॥ देवेभ्यः कर्म कृत्वाऽस्तं प्रेतं सुदानवः॥४॥

व्यं यद् विर्श्यातिश्चं॥_____[3]

अग्नयेऽनीकवते पुरोडाशंम्ष्टाकंपालं निर्वपति साकः सूर्येणोद्यता मुरुद्धाः सान्तप्नेभ्यो मुध्यन्दिने चुरुं मुरुद्धो गृहमेधिभ्यः सर्वासां दुग्धे सायं चुरुं पूर्णा देवि परा पत् सुपूँणां पुन्रापंत। वस्नेव वि क्रींणावहा इष्मूर्ज श्रे शतकतो॥ देहि मे ददांमि ते नि में धेहि नि ते दधे। निहार्मिन्नि में हरा निहारं॥५॥

नि हंरामि ते॥ मुरुद्धाः ऋीडिभ्यः पुरोडाशर् सप्तकंपालं निर्वपति साकर सूर्येणोद्यताग्नेयमृष्टाकंपालं निर्वपति सौम्यं चरुर सांवित्रं द्वादंशकपालर सारस्वतं चरुं पौष्णं चरुमैन्द्राग्नमेकांदशकपालमैन्द्रं चरुं वैश्वकर्मणमेकंकपालम्॥६॥

हुरा निहारं त्रि १ शर्च॥———[४]

सोमांय पितृमतें पुरोडाशृ पद्वंपालं निर्वपित पितृभ्यों बर्हिषद्भों धानाः पितृभ्यों ऽग्निष्वात्तेभ्यों ऽभिवान्यांये दुग्धे मन्थमेतत् तें तत् ये च त्वामन्वेतत् तें पितामह प्रपितामह् ये च त्वामन्वत्रं पितरो यथाभागं मेन्दध्व सुसन्दशं त्वा वयं मधंवन् मन्दिषीमिहिं॥ प्र नूनं पूर्णवंन्धुरः स्तुतो यांसि वशा अन्॥ योजा न्विन्द्र ते हरीं॥॥७॥

अक्षुन्नमीमदन्त् ह्यवं प्रिया अंधूषत॥ अस्तोंषत् स्वभानवो विप्रा नविष्ठया मृती॥ योजा न्विन्द्र ते हरी॥ अक्षेन् पितरोऽमींमदन्त पितरोऽतींतृपन्त पितरोऽमींमृजन्त पितरंः॥ परेत पितरः सोम्या गम्भीरेः पृथिभिः पूर्व्येः॥ अथां पितृन्थ्सुंविदत्रा अपीत यमेन् ये संधमादं मदन्ति॥ मनो न्वा हुंवामहे नाराश्रूसेन् स्तोमेन पितृणां च मन्मंभिः॥ आ॥८॥

नं एतु मनः पुनः ऋत्वे दक्षांय जीवसें॥ ज्योक् च सूर्यं हशे॥ पुनर्नः पितरो मनो ददांतु दैव्यो जनः॥ जीवं ब्रातरं सचेमिह॥ यदन्तिरक्षं पृथिवीमुत द्यां यन्मातरं पितरं वा जिहिश्सिम॥ अग्निर्मा तस्मादेनंसो गार्हंपत्यः प्र मुंश्रतु दुरिता यानिं चकुम करोतु मामनेनसम्॥९॥

हरी मन्मंभिरा चतुंश्चत्वारिरशच॥———[५]

प्रतिपूरुषमेकंकपालान्निर्वपत्येकमितिरिक्तं यावंन्तो गृह्याः समस्तेभ्यः कमंकरं पश्नाः शर्मास् शर्म यजंमानस्य शर्म मे यच्छैकं एव रुद्रो न द्वितीयांय तस्थ आखुस्ते रुद्र पृशुस्तं जुंषस्वैष ते रुद्र भागः सह स्वस्नाऽम्बिकया तं जुंषस्व भेषजं गवेऽश्वांय पुरुषाय भेषजमथो अस्मभ्यं भेषजः सुभेषजं॥१०॥

यथाऽसंति॥ सुगं मेषायं मेष्यां अवाँम्ब रुद्रमंदिम्ह्यवं देवं त्र्यम्बकम्॥ यथां नः श्रेयंसः कर्द्यथां नो वस्यंसः कर्द्यथां नः पशुमतः कर्द्यथां नो व्यवसाययात्॥ त्र्यम्बकं यजामहे सुगुन्धिं पृष्टिवर्धनम्॥ उर्वारुकिमिव बन्धनान्मृत्योर्मृक्षीय मा- ऽमृतात्॥ एष ते रुद्र भागस्तं जुषस्व तेनांवसेनं प्रो मूर्जवतोऽती्ह्यवंततधन्वा पिनांकहस्तः कृत्तिंवासाः॥११॥

सुभेषजमिहि त्रीणिं च॥_____[६]

ऐन्द्राग्नं द्वादंशकपालं वैश्वदेवं च्रुमिन्द्रांय शुनासीरांय पुरोडाशं द्वादंशकपालं वायव्यं पयः सौर्यमेकंकपालं द्वादशग्व सीरं दक्षिणाऽऽग्नेयमृष्टाकंपालं निर्वपित रौद्रं गांवीधुकं च्रुमैन्द्रं दिधं वारुणं यंवमयं च्रुकं विहिनीं धेनुर्दक्षिणा ये देवाः पुरःसदोऽग्निनेत्रा दक्षिणसदो यमनेत्राः पश्चाथ्सदेः सिवृतृनेत्रा उत्तर्सदो वरुणनेत्रा उपरिषदो बृह्स्पतिनेत्रा रक्षोहणस्ते नः पान्तु ते नोऽवन्तु तेभ्यो॥१२॥

नम्स्तेभ्यः स्वाहा समूंढ्र रक्षः सन्दंग्ध्र रक्षं इदम्हर रक्षोऽभि सं दंहाम्यग्नयं रक्षोघ्ने स्वाहां यमायं सिवत्रे वरुणाय बृह्स्पतंये दुवस्वते रक्षोघ्ने स्वाहां प्रष्टिवाही रथो दक्षिणा देवस्यं त्वा सिवतुः प्रसवैऽिश्वनौर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्तौभ्या रक्षंसो वधं जुहोमि हृत रक्षोऽविधिष्म रक्षो यद्वस्ते तद्दक्षिणा॥१३॥

तेभ्यः पश्चंचत्वारि १शच॥ धात्रे पुरोडाशं द्वादेशकपालं निर्वपत्यन्मत्यै चरु राकाये चरु सिनीवाल्ये चरुं कुहैं चरुं मिथुनौ गावौ दक्षिणाऽऽग्नावैष्णवमेकांदशकपालं निर्वपत्यैन्द्रावैष्णवमेकादशकपालं वैष्णवं त्रिकपालं वांमनो वही दक्षिणाऽग्नीषोमीयमेकांदशकपालं निर्वपतीन्द्रा-सोमीयमेकादशकपाल र सौम्यं चरुं बभुर्दक्षिणा सोमापौष्णं चरुं निर्वपत्यैन्द्रापौष्णं चरुं पौष्णं चरु इयामो दक्षिणा वैश्वानरं द्वादंशकपालं निर्वपिति हिरंण्यं दक्षिणा वारुणं यंवमयं चरुमश्वो दक्षिणा॥१४॥

निर्ष्टौ च॥————[८]

बार्हस्पत्यं चुरुं निर्वपति ब्रह्मणों गृहे शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्रमेकांदशकपाल॰ राजन्यंस्य गृह ऋषुभो दक्षिणा- ऽऽदित्यं च्रं महिष्ये गृहे धेनुर्दक्षिणा नैर्ऋतं च्रं पेरिवृत्त्यें गृहे कृष्णानां व्रीहीणां न्खिनिर्भिन्नं कृष्णा कूटा दक्षिणाऽऽग्नेयमृष्टाकंपाल स् सेनान्यों गृहे हिरंण्यं दक्षिणा वारुणं दश्वेकपाल स्तूतस्यं गृहे महानिरष्टो दक्षिणा मारुत स्पत्रकंपालं ग्रामण्यों गृहे पृश्चिर्दक्षिणा सावित्रं द्वादंशकपालं॥१५॥

क्षुत्तर्गृह उपध्वस्तो दक्षिणाऽऽश्विनं द्विकपालः संङ्ग्रहीतुर्गृहे संवात्यौ दक्षिणा पौष्णं चुरुं भागदुघस्यं गृहे श्यामो दक्षिणा रौद्रं गांवीधुकं चुरुमंक्षावापस्यं गृहे श्वल उद्वारो दक्षिणेन्द्रांय सुत्राम्णे पुरोडाश्मेकांदशकपालं प्रति निर्वपतीन्द्रांयाः होमुचेऽयं नो राजां वृत्रहा राजां भूत्वा वृत्रं वंध्यान्मैत्राबार्हस्पत्यं भंवति श्वेतायै श्वेतवंथ्साय दुग्धे स्वंयम्मूर्ते स्वंयम्मथित आज्य आश्वंत्थे॥१६॥

पात्रे चतुंःस्रक्तौ स्वयमवप्त्रायै शाखांयै कुर्णा इश्चाकंर्णा इश्च तण्डुलान् वि चिनुयाद्ये कुर्णाः स पर्यसि बार्हस्पत्यो येऽकंर्णाः स आज्ये मैत्रः स्वयं कृता वेदिर्भवति स्वयन्दिनं बुर्हिः स्वयं कृत इध्मः सैव श्वेता श्वेतवंथ्सा दक्षिणा॥१७॥ सावित्रं द्वादंशकपालमार्थत्थे त्रयंस्रि॰शच॥----[९]

अग्नये गृहपंतये पुरोडाशंमृष्टाकंपालं निर्वपति कृष्णानां व्रीहीणाः सोमाय वनस्पतंये श्यामाकं चरुः संवित्रे सत्यप्रंसवाय पुरोडाशं द्वादंशकपालमाशूनां व्रीहीणाः रुद्रायं पशुपतंये गावीधुकं चरुं बृहस्पतंये वाचस्पतंये नैवारं चरुमिन्द्रांय ज्येष्ठायं पुरोडाशमेकांदशकपालं महाव्रीहीणां मित्रायं सत्यायाऽऽम्बानां चरुं वरुणाय धर्मपतये यवमयं चरुः संविता त्वां प्रस्वानाः स्वतामग्निगृहपंतीनाः सोमो वनस्पतीनाः रुद्रः पंशूनां॥१८॥

बृह्स्पतिंर्वाचामिन्द्रौं ज्येष्ठानौं मित्रः सत्यानां वर्रणो धर्मपतीनां ये देवा देवसुवः स्थ त इममांमुष्यायणमंनिमृत्रायं सुवध्वं मह्ते क्षृत्रायं मह्त आधिंपत्याय महते जानंराज्यायेष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाः राजा प्रति त्यन्नामं राज्यमंधायि स्वां तनुवं वर्रणो अशिश्रेच्छुचैर्मित्रस्य व्रत्यां अभूमामंन्मिह महुत ऋतस्य नाम सर्वे व्राता वर्रणस्याभूवन्वि मित्र एवर्रातिमतारीदसूषुदन्त यज्ञियां ऋतेन व्यं त्रितो जरिमाणं न आन्इ विष्णोः क्रमोऽसि

विष्णोः क्रान्तमंसि विष्णोर्विक्रान्तमसि॥१९॥

प्रशृतां व्राताः पश्चिर्यातिश्वा——[१०]
अर्थेतः स्थाऽपां पतिरिस् वृषांस्यूर्मिर्वृषसेनोऽसि
व्रज्ञक्षितः स्थ मुरुतामोजः स्थ सूर्यवर्चसः स्थ सूर्यत्वचसः
स्थ मान्दाः स्थ वाशाः स्थ शक्वरीः स्थ विश्वभृतः स्थ
जनभृतः स्थाऽग्रेस्तेज्ञस्याः स्थाऽपामोषंधीनाः रसः
स्थाऽपो देवीर्मधुंमतीरगृह्वन्नूर्जस्वती राज्ञसूयांय चितानाः।
याभिर्मित्रावरुणावभ्यिषेश्चन् याभिरिन्द्रमन्यन्नत्यरातिः॥
राष्ट्रदाः स्थं राष्ट्रं देत्त स्वाहां राष्ट्रदाः स्थं राष्ट्रममुष्मै
दत्त॥२०॥

अत्येकांदश च॥_____[११]

देवीरापः सं मधुंमतीर्मधुंमतीभिः सृज्यध्वं मिह् वर्चः क्षित्रियांय वन्वाना अनांधृष्टाः सीद्तोर्जस्वतीर्मिह् वर्चः क्षित्रियांय दर्धतीरिनंभृष्टमिस वाचो बन्धुंस्तपोजाः सोमंस्य दात्रमंसि शुक्रा वंः शुक्रेणोत्पुंनामि चन्द्राश्चन्द्रेणामृतां अमृतेन् स्वाहां राज्यसूयांय चितांनाः॥ स्धमादौ द्युम्निनीरूर्ज एता

अनिभृष्टा अपस्युवो वसानः। पस्त्यांसु चक्रे वर्रुणः सधस्थंमपा शिशुंर्-॥२१॥

मातृतंमास्वन्तः॥ क्षत्रस्योल्बंमिस क्षत्रस्य योनिर्स्यावित्रो अग्निर्गृहपंतिरावित्र इन्द्रों वृद्धश्रंवा आवित्रः पूषा विश्ववेदा आवित्रो मित्रावरुणावृतावृधावावित्रे द्यावापृथिवी धृतव्रेते आवित्रा देव्यदितिर्विश्वरूप्यावित्रोऽयम्सावांमुष्यायणौऽस्यां विश्यंस्मिन् राष्ट्रे मंहते क्षत्रायं महत आधिपत्याय महते जानराज्यायेष वो भरता राजा सोमोऽस्माकं ब्राह्मणानाः राजेन्द्रंस्य॥२२॥

वज्रोंऽसि वार्त्रघ्नस्त्वयायं वृत्रं वंध्याच्छत्रुबाधंनाः स्थ पात मां प्रत्यश्चं पात मां तिर्यश्चंम्नवश्चं मा पात दिग्भ्यो मां पात विश्वाभ्यो मा नाष्ट्राभ्यः पात हिरंण्यवर्णावुषसां विरोकेऽयः स्थूणावुदितौ सूर्यस्याऽऽरोहतं वरुण मित्र गर्तं ततंश्चक्षाथामदितिं दितिं च॥२३॥

शिशुरिन्द्रस्यैकंचत्वारि १शच॥-----[१२]

स्मिध्मा तिष्ठ गायत्री त्वा छन्दंसामवत् त्रिवृथ्स्तोमो रथन्तर सामाग्निर्देवता ब्रह्म द्रविणमुग्रामा तिष्ठ त्रिष्ठुप् त्वा छन्दंसामवतु पश्चद्शः स्तोमों बृहथ्सामेन्द्रों देवताँ क्षत्रं द्रविणं विराजमा तिष्ठ जगंती त्वा छन्दंसामवतु सप्तद्शः स्तोमों वैरूपः सामं मुरुतों देवता विङ्गविणमुदीचीमा तिष्ठानुष्ठुप् त्वा॥२४॥

छन्दंसामवत्वेकविष्शः स्तोमों वैराजि सामं मित्रावर्रणौ देवता बलं द्रविणमूर्ध्वामा तिष्ठ पङ्किस्त्वा छन्दंसामवतु त्रिणवत्रयस्त्रिष्शौ स्तोमौ शाक्षररैवते सामंनी बृह्स्पतिर्देवता वर्चो द्रविणमीहङ् चौन्याहङ् चैताहङ् च प्रतिहङ् च मितश्च सम्मितश्च समंराः। शुक्रज्योतिश्च चित्रज्योतिश्च सत्यज्योतिश्च ज्योतिष्मा इश्च सत्यश्चर्त्तपाश्चा-॥२५॥

त्य रहाः। अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहां सिवृत्ते स्वाहा सर्गस्वत्ये स्वाहां पूष्णे स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहेन्द्रांय स्वाहा घोषांय स्वाहा श्लोकांय स्वाहाऽ शांय स्वाहा भगांय स्वाहा क्षेत्रंस्य पतंये स्वाहां पृथिव्ये स्वाहाऽन्तिरक्षाय स्वाहां दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहां चन्द्रमंसे स्वाहा नक्षंत्रेभ्यः स्वाहाऽन्यः स्वाहौषंधीभ्यः स्वाहां वनस्पतिभ्यः स्वाहां चराचरेभ्यः स्वाहां परिष्ठवेभ्यः स्वाहां सरीसृपेभ्यः स्वाहां॥२६॥ अनुष्टुप्त्वंर्तृपाश्चं सरीसृपेभ्यः स्वाहाँ॥———[१३]

तेजंसा सूर्यस्य वर्चसेन्द्रंस्येन्द्रियेणं मित्रावर्रुणयोर्वीर्येण मुरुतामोजंसा क्षत्राणां क्षत्रपंतिर्स्यति दिवस्पांहि समावंवृत्रत्रधरागुदींचीरहिं बुध्रियमन् स्थरंन्तीस्ताः पर्वतस्य वृष्भस्यं पृष्ठे नावंश्चरन्ति स्वसिचं इयानाः॥ रुद्र यत्ते ऋयी परं नाम तस्में हुतमंसि यमेष्टंमिस। प्रजांपते न त्वदेतान्यन्यो विश्वां जातानि परि ता बंभूव। यत्कांमास्ते जुहुमस्तन्नो अस्तु वयः स्याम् पत्यो रयीणाम्॥२८॥

अभेस्तेकांदश्य च॥

[१४]

इन्द्रंस्य वज्रोऽसि वार्त्रघ्रस्त्वयाऽयं वृत्रं वध्यान्मित्रावरुणयोस

प्रशास्त्रोः प्रशिषां युनज्मि यज्ञस्य योगेन विष्णोः क्रमोऽसि विष्णोः क्रान्तमंसि विष्णोर्विक्रौन्तमसि मुरुतां प्रसुवे जेषमाप्तं मनः सम्हिमेन्द्रियेणं वीर्येण पश्नां मृन्युरंसि तवेव मे मृन्युर्भूयान्नमों मात्रे पृथिव्यै माऽहं मातरं पृथिवी १ हि १ सिषुं मा॥ २९॥

मां माता पृथिवी हि सीदियंदस्यायुंरस्यायुंर्मे धेह्यूर्गस्यूर्जं मे धेहि युड्डंसि वर्चोऽसि वर्चो मियं धेह्यग्नयं गृहपंतये स्वाहा सोमाय वनस्पतये स्वाहेन्द्रंस्य बलाय स्वाहां मुरुतामोजंसे स्वाहां हु सः श्रुंचिषद्वसुंरन्तिरक्षसद्धोतां वेदिषदितिथिर्दुरोणसत्। नृषद्वंरसदंतसद्धोमसद्जा गोजा ऋतजा अद्विजा ऋतं बृहत्॥३०॥

हिर्सिषं मर्तजास्रीणि च॥——[१५]

मित्रोंऽसि वरुणोऽसि समहं विश्वैद्वैः क्षत्रस्य नाभिरसि क्षत्रस्य योनिरसि स्योनामा सींद सुषदामा सींद मा त्वां हिश्सीन्मा मां हिश्सीत्रिषंसाद धृतव्रतो वरुणः पुस्त्यांस्वा साम्रांज्याय सुऋतुर्ब्रह्मा(३)न् त्वश्रांजन् ब्रह्माऽसि सविता-ऽसि स्त्यसंवो ब्रह्मा(३)न् त्वश्रांजन् ब्रह्माऽसीन्द्रोंऽसि स्त्योजाः॥३१॥

ब्रह्मा(३)न् त्व रांजन् ब्रह्माऽसिं मित्रोंऽसि सुशेवो

ब्रह्मा(३)न् त्व १ राजन् ब्रह्माऽसि वर्रुणोऽसि सृत्यधुर्मेन्द्रंस्य वज्रोऽसि वार्त्रघृस्तेनं मे रध्य दिशोऽभ्यंय १ राजां-ऽभूथ्सुश्लोकाँ(४) सुमंङ्ग्लाँ(४) सत्यंराजा(३)न्। अपां नन्ने स्वाहोर्जो नन्ने स्वाहाऽग्रयं गृहपंतये स्वाहाँ॥३२॥

स्त्यौजांश्चत्वार् र्श्यचं॥______[१६]

आग्नेयम्ष्टाकंपालं निर्वपिति हिरंण्यं दक्षिणा सारस्वतं च्रं वंथ्सत्री दक्षिणा सावित्रं द्वादंशकपालमुपध्वस्तो दक्षिणा पौष्णं च्रु श्यामो दक्षिणा बार्हस्पृत्यं च्रु शितिपृष्ठो दक्षिणैन्द्रमेकांदशकपालमृष्मो दक्षिणा वारुणं दशंकपालं महानिरष्टो दक्षिणा सौम्यं च्रं बुभुदिक्षिणा त्वाष्ट्रमृष्टाकंपालश् शुण्ठो दक्षिणा वैष्ण्वं त्रिकपालं वांमुनो दक्षिणा॥३३॥

आुग्नेयं द्विचंत्वारि १ शत्॥————[१७]

स्द्यो दींक्षयन्ति स्द्यः सोमं क्रीणन्ति पुण्डरिस्रजां प्र यंच्छति दुशभिवंध्सत्ररेः सोमं क्रीणाति दशपेयों भवति शृतं ब्राह्मणाः पिंबन्ति सप्तद्शः स्तोत्रं भवति प्राकाशावंध्वर्यवे ददाति स्रजंमुद्गात्रे रुकाः होत्रे- ऽश्वं प्रस्तोतृप्रतिहृतृभ्यां द्वादंश पष्ठौहीर्ब्रह्मणे वृशां

आग्नेय सप्तचंत्वारि शत्॥

मैं त्रावरुणायंर्षमं ब्राँह्मणाच्छ श्सिने वासंसी नेष्टापोतृभ्या श् स्थूरिं यवाचितमंच्छावाकायांनड्वाहंमग्रीधं भागवो होतां भवति श्रायन्तीयं ब्रह्मसामं भवति वारवन्तीयंमग्निष्टोमसामः सारस्वतीरपो गृह्णाति॥३४॥

वारवन्तीयं चत्वारिं च॥ आग्नेयमष्टाकंपालं निर्वपति हिरंण्यं दक्षिणैन्द्रमेकांदशकपाल

दक्षिणा वैश्वदेवं चरुं पिशङ्गी पष्ठौही दक्षिणा मैत्रावरुणीमामिक्षां वशा दक्षिणा बार्हस्पत्यं चुरु । शितिपृष्ठो दक्षिणाऽऽदित्यां मुल्हां गुर्भिणीमा लंभते मारुतीं पृश्निं पष्टौहीमुश्विभ्यां पूष्णे पुरोडाशं द्वादंशकपालं निर्वपति सर्रस्वते सत्यवाचे चरु संवित्रे सत्यप्रसवाय पुरोडाशं द्वादेशकपालं तिसृधन्व १ श्रुष्क हतिर्दक्षिणा॥ ३५॥

आग्नेयमष्टाकंपालं निर्वपति सौम्यं चरुः सांवित्रं

द्वादंशकपालं बार्हस्पत्यं चरुं त्वाष्ट्रमष्टाकंपालं वैश्वानरं द्वादेशकपालं दक्षिणो रथवाहनवाहो दक्षिणा सारस्वतं चुरुं निर्वपति पौष्णं चुरुं मैत्रं चुरुं वारुणं चुरुं क्षेत्रपृत्यं चुरुमादित्यं चुरुमुत्तरो रथवाहनवाहो दक्षिणा॥३६॥

आ्रुप्रेयं चर्तुस्त्रि×शत्॥———[२०]

स्वाद्वीं त्वौ स्वादुनां तीव्रां तीव्रेणामृतांममृतेंन सृजामि स॰सोमेन सोमोंऽस्यिधभ्यां पच्यस्व सरंस्वत्यै पच्यस्वेन्द्रांय सुत्राम्णे पच्यस्व पुनातुं ते परिस्रुत सोम सूर्यस्य द्हिता। वारेण शश्वंता तनां॥ वायुः पूतः प्वित्रंण प्रत्यङ्ख्सोमो अतिद्रुतः। इन्द्रंस्य युज्यः सखाँ॥ कुविदङ्ग यवंमन्तो यवं चिद्यथा दान्त्यंनुपूर्वं वियूयं। इहेहैंषां कृणुत भोजनानि ये बर्हिषो नमोवृक्तिं न जग्मुः॥ आश्विनं धूम्रमा लंभते सारस्वतं मेषमैन्द्रमृषभमैन्द्रमेकांदशकपालं निर्वपति सावित्रं द्वादेशकपालं वारुणं दर्शकपालः सोमप्रतीकाः पितरस्तृप्णुत वर्डबा दक्षिणा॥३७॥

भोर्जनानि षड्विर्रेशतिश्च॥-----[२१]

अग्नांविष्णू मिह तद्वां मिहत्वं वीतं घृतस्य गुह्यांनि नामं। दमेदमे सप्त रत्ना दर्धाना प्रति वां जिह्वा घृतमा चंरण्येत्॥ अग्नांविष्णू मिह् धामं प्रियं वां वीथो घृतस्य गृह्यां जुषाणा। दमेदमे सुष्टुतीर्वावृधाना प्रतिं वां जिह्वा घृतमुचंरण्येत्॥ प्र णों देवी सरंस्वती वाजेंभिर्वाजिनींवती। धीनामंवित्र्यंवतु। आ नों दिवो बृहतः॥३८॥

पर्वतादा सरंस्वती यज्ञता गंन्तु यज्ञम्। हवं देवी ज्रंजुषाणा घृताची शृग्मां नो वाचंमुश्ती शृंणोतु॥ बृहंस्पते ज्रुषस्वं नो ह्व्यानि विश्वदेव्य। रास्व रत्नांनि दाशुषे॥ एवा पित्रे विश्वदेवाय वृष्णे यज्ञैर्विधेम नमंसा ह्विर्मिः। बृहंस्पते सुप्रजा वीरवंन्तो वय स्यांम प्रतंयो रयीणाम्॥ बृहंस्पते अति यद्यों अर्हांद्युमद्विभाति ऋतुंमुज्जनेषु। यद्दीदयच्छवंसा॥३९॥

ऋतुप्रजात तदस्मासु द्रविणं धेहि चित्रम्॥ आ नों मित्रावरुणा घृतेर्गव्यूतिमुक्षतम्। मध्वा रजारेसि सुऋतू॥ प्र बाहवां सिसृतं जीवसे न आ नो गव्यूतिमुक्षतं घृतेनं। आ नो जने श्रवयतं युवाना श्रुतं में मित्रावरुणा हवेमा॥ अग्निं वंः पूर्व्यं गिरा देवमींडे वसूनाम्। सप्यन्तंः पुरुप्रियं मित्रं न क्षेत्रसाधंसम्॥ मृक्षू देववंतो रथंः॥४०॥ शूरों वा पृथ्सु कासुं चित्। देवानां य इन्मनो यर्जमान् इयंक्षत्यभीदयंज्वनो भुवत्॥ न यंजमान रिष्यसि न सुन्वान् न देवयो॥ अस्दत्रं सुवीर्यमुत त्यदाश्वश्वियम्॥ निकृष्टं कर्मणा नशृत्र प्र योषृत्र योषित॥ उपं क्षरन्ति सिन्धंवो मयोभुवं ईजानं चं युक्ष्यमाणं च धेनवंः। पृणन्तं च पपुंरिं च॥४१॥

श्रवस्यवी घृतस्य धारा उपं यन्ति विश्वतः॥ सोमांरुद्रा वि वृहतं विषूंचीममीवा या नो गयंमाविवेशं। आरे बांधेथां निर्ऋतिं पराचैः कृतं चिदेनः प्रमुंमुक्तमस्मत्॥ सोमांरुद्रा युवमेतान्यस्मे विश्वां तनूषुं भेषजानिं धत्तम्। अवं स्यतं मुश्रतं यन्नो अस्तिं तनूषुं बद्धं कृतमेनों अस्मत्॥ सोमांपूषणा जनना रयीणां जनना दिवो जनना पृथिव्याः। जातौ विश्वंस्य भुवंनस्य गोपौ देवा अंकृण्वन्नमृतंस्य नाभिम्॥ इमौ देवौ जायंमानौ जुषन्तेमौ तमार्थसे गूहतामजुंष्टा। आभ्यामिन्द्रः पक्षमामास्वन्तः सोमापूषभ्यां जनदुस्त्रियांसु॥४२॥

बृह्तः शवंसा रथः पपुंरिं च दिवो जनना पश्चंवि शिषा ———[२२]

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita

 ${\sf Credits:} \quad {\sf http://stotrasamhita.github.io/about/}$